

Jongvee op het hellende en ronde vlak

Gerrit Dijk

Op proefbedrijf Aver Heino zijn eind maart de nieuwe stallen in gebruik genomen. Omdat stro en vaste mest belangrijke items zijn in de biologische landbouw, is voor het jongvee tot 18 maanden voorzien in strooiselstallen. In dit artikel staat hoe een oud systeem in een "modern jasje" is gestoken.

Tentstal voor kalveren

"Afwijkend mag, als het maar praktisch, (dier)gezond en goedkoop wordt" was de boodschap van Willem Muller bij het ontwerpen van de jongveehuisvesting.

Uiteindelijk heeft dit geresulteerd in een bijna ronde (10 hoekige) kalverstal van 14 meter doorsnede met een mestsilokap als overkapping. Voordeel van de (bijna) ronde vorm is dat de windrichting minder invloed heeft op het stalklimaat. Kalveren zijn gebaat bij een constant, droog en fris stalklimaat. De drie meter hoge zijgevels zijn aan de oost-, west- en zuidzijde voorzien van grof windbreekgaas. De noordzijde is dicht en heeft deuren die toegang geven tot de voergang en hygiënesluis. Het windbreekgaas is vrij eenvoudig te verwijderen. Daardoor kan het principe "van binnenuit voeren en van buitenaf uitmesten" toegepast worden om voer en mest goed gescheiden te houden. De éénlingboxen zijn gedrieën op een kar geplaatst en voorzien van een lekbak zodat zo min mogelijk gierveldamping op kan treden. Dit is gunstig voor het stalklimaat. De gier van éénlingboxen en strohokken wordt via een buis naar de mestopslag onder de ligboxen afgevoerd.

De tentstal biedt ruimte aan 25 tot 30 kalveren van 0 tot 6 maanden en kost bouwkundig en compleet gemonteerd € 29.000 (excl. BTW).

Groot voordeel van dit nieuwe concept is dat de tentstal (afgezien van de vloer) als bouw pakket geleverd kan worden. Dat maakt deze stal vooral bij grotere diameters relatief goedkoop.

Hellingstal voor ouder jongvee

De hellingstal is in Nederland vrij onbekend. In Frankrijk en Duitsland is het meer gangbaar, met name in de vleesveehouderij. Het principe is dat gestrooid wordt op het hoogste punt van een hellend vlak, waarna het stro door het vee "naar beneden wordt gelopen". Het inmiddels sterk vervuilde stro

Tentstal voor kalveren: uitvoering, afmetingen en kosten

Afmetingen:

Diameter: 14 meter

Nok- en goothoogte: 3,20 resp. 5,76 meter

Oppervlakte stro: 40 m² (5 hokken)

Ventilatie:

Dwarsventilatie, nokventilatie eventueel mogelijk
66 m² windbreekgaas van 12 x 12 mm in gevels

Capaciteit:

20 kalveren op stro (uitgaande van 4 per hok)

9 éénlingboxen op kar met lekbak

Kosten:

Bouwkundig € 29.000, compleet gemonteerd

Inrichting, water en elektra € 14.000

wordt op het laagste punt met een uitmeststelsysteem uit de stal gehaald. In feite is een hellingstal een verdere doorontwikkeling van de potstal, aangezien het uitmesten is geautomatiseerd en het stroverbruik circa 30 % lager ligt. Daarnaast is een hellingstal bij gelijke dieraantallen compacter dan een potstal.

Per dier is voor het jongvee van 6 tot 18 maanden gemiddeld 1,1 m² loop/eetruimte en 2,75 m² ligruimte aanwezig. De jongveestal is gecombineerd met een kapberging voor hooi, stro en eventueel machines en daardoor uitgevoerd als luifelstal. De open zijde is geplaatst op het oosten. Boven het vee gedeelte is een zolder gemaakt, zodat dagelijks vanaf de zolder gestrooid kan worden. Vanaf de voergang is de zolder met trekker en voorlader eenvoudig te bevoorraden.

Twee zaken zijn opvallend aan de hellingstal op Aver Heino:

- De eenvoud van de mestverwerking. Achter het voerhek geen kelders met roosters of een brede mestgang met vouwshuif, maar een loop/eetruimte die sterk overeenkomt met een grupstal. Dat wil zeggen: achter het voerhek een stand van 120 tot 150 cm met daarop een aantal afscheidingen om dwarsstaan (en hierdoor bevulling) tegen te gaan. Daarachter een compacte grup met uitmestinstallatie (schuifstangstelsysteem).
- De ligvloer die bij twee spantvakken in hellingshoek verstelbaar is. De gewenste helling van het ligbed steekt vrij nauw, en hangt onder andere af van de grootte van het vee, de veebezetting en waarschijnlijk ook van het rantsoen en jaargetijde. Met de verstelbare ligvloer kan Aver Heino hier meer helderheid in geven.

Goed beschouwd is de hellingstal een erg eenvoudig staltype, dat qua investeringskosten goed kan concurreren met de ligboxenstal. Bijkomend voordeel is de flexibiliteit van dergelijke strooiselstallen. Met een paar kleine aanpassingen is de stal (met name uitvoering en plaatsing voerhek) ook geschikt voor droogstaand melkvee.

Hellingstal voor jongvee van 6 tot 18 mnd:
uitvoering en afmetingen

Afmetingen:

Loop/eetruimte: 120/150 cm stand, hierachter 50 cm grup

Ligruimte: 530/500 cm met 12 % tot 8 % helling
(bij jongste resp. oudste dieren)

Oppervlakte stro: 113 m² (5 hokken)

Ventilatie:

Open stal, geen verdere voorzieningen

Capaciteit:

40 dieren, gemiddeld 1,1 m² loopruimte, 2,75 m² ligruimte
(staloppervlak per dier: 6,1 m²)

"De jongveehuisvesting mag afwijkend zijn",

als het maar praktisch, diergezond en goedkoper wordt".

Bij de hellingstal ligt het stroverbruik circa 30 % lager.

